

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dzsózsa)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Ujjászervezik az államvasutat

— Bukaresti tudósítók távirata —

A közlekedésügyi miniszter A. Saligny, A. Costescu, Balteanu, Otolescu és Maltezeanu főtitkárságokat egy bizottság tagjaivá nevezte ki, amely bizottságnak feladata az lesz, hogy technikai, jogi és pénzügyi szempontból tanulmányozza a CFR ujjászervezését.

A minisztérium technikai szemlézete most hasonlít össze azokat az ajánlatokat, amelyeket a teliui alagút furására benyújtottak. Ez az alagút Brassót köti össze Buzauval és félmillió lejtbe kerül. A hites könyvszakértők, akik a CFR múlt évi üzletmenetét megvizsgálták, eddig azt a megállapítást tették, hogy reparációkra tavaly a költségvetésbe felvett 700 millió lejen kívül még 900 millió lejt költöttek el.

A büntetőtörvénykönyv módosítására kiküldött ügyvédi bizottság, amelynek feladata az, hogy a büntetőkönyvbe felvesse, hogy vasuti katasztrófa esetén a vasutas anyagilag is felelős. — tegnap elkészült munkájával.

A vétkes vasutas 20 naptól 1 évig terjedő börtönnel és két évtől huszezer lejtig terjedő bírsággal sújtható.

A szultán utiköltsége...

Konstantinápolyból jelenti a Rador: A török kormány negyvennyolc órai haladékot adott a császári családnak a főváros elhagyására. A császári család minden egyes tagja részére utazási költség címén 1000 török fontot utalt ki.

NAGYVÁRADI ARFOLYAMOK

MAGYAR KORONA —	400
OSZTRÁK KORONA —	373
CSEH KORONA —	48
DOLLAR —	19050
SVÁJCI FRANK —	33
FRANCIA FRANK —	780
PONT STERLING —	820

MAI ZÜRICH NYITÁS

BERLIN —	(10 nap) 130
NEWYORK —	578 1/2
LONDON —	248350
PÁRIS —	2285
PRÁGA —	1670
BUKAREST —	30250
BUDAPEST —	11250
BÉCS —	816
MILANO —	2470

Lakók küldöttsége járul Ferdinand király elé

A bukaresti háziurak újabb ünetese

Bukarestből jelenti a Rador: A bukaresti lakók szövetsége a lakbérleti törvényjavaslat ellen tiltakozó gyűlést tartott. A gyűlésen a javaslatnak a lakbérekre és az üzlethelyiségekre vonatkozó részével foglalkoztak. A felszólalók igen elkeseredett hangulatban mutattak rá a lakókra, akik anélkül is sanyaru helyzetére — és még — a lakbérleti törvény — oly súlyos terheket fog a lakókra hozni, hogy tarthatatlanná teszi helyzetüket. A gyűlésen egy kisebb bizottságot alakítottak, amely azonnal kihallgatáson jelent meg Marzescu igazságügyminiszternél. A küldöttség vezetője a lakók nevében kérte a minisztert, hogy enyhítsen a törvényjavaslatnak a lak-

bér és az üzlethelyiségekre vonatkozó részén, mert e súlyos rendelet maga után fog vonni oly mérhetlen drágulást, hogy egzisztenciák fognak bele tönkrementi.

A bizottság holnapra királyi audienciát kért.

Bukarestből jelenti a Rador: A bukaresti háztulajdonosok gyűlést tartottak, amely utcai tüntetéssel folytatódott. A rendőrség erőyes fellépésének köszönhető, hogy komolyabb következménye nem lett a tüntetésnek. A szenátus épületét katonaság vette körül, mert olyan hírek keringtek, hogy a tüntetők a szenátus épületébe akarnak behatolni.

Harci színjátékkal szórakoztatja a munkáskormány a londoniakat

Macdonald békeprogramja a kormányépület tetején

— Az Estilap eredeti távirata —

A Whitehall környékén levő kormányépület tetején színházat rendeztek be, amelyben a tengerészet és hadsereg légi csapatai apró modelleken harci játékokat mutatnak be. Az egyik színen látható London egyik része kivilágítva, mire megjelennek német Zeppelinek és bombázzák

a várost, erre felszállnak az angol repülőgépek és légi csata után elkergetik a németeket. A kiáldott lámpák újra felgyulnak.

A király és a trónörökös kijelentették, hogy a lelkihatás rájuk még nagyobb, mint amikor valóban bombázták Londont.

Tiltakoznak a bolgár pártok a sűrű letartóztatások ellen

Szófiából jelenti a Rador: A bolgár kormány tovább folytatja a turbulens elemek összefogdosását. Jelentések szerint eddig 300 egyént tartóztattak le. A sobranjében az ellenzék a letartóztatásokra vonatkozólag felvilágosítást kért és felelősségre vonta a kormányt a szabadság-

jogok e flagrns megsértéséért. A belügyminiszter válaszában beismeri, hogy bírói végzések nélkül történtek a letartóztatások, azonban hivatkozik arra, hogy magasabb állami érdekek kívánták a gyors intézkedést. A belügyminiszter válaszáat az ellopások nem vette tudomásul.

Az angol kormány aláírta a magyar kölcsön jegyzőkönyvét

— Az Estilap eredeti távirata —

Londonból jelenti: Brightonban az evangélikus szabad egyházak nemzeti tanácsának gyűlésén Lord Robert Cecil kijelentette, hogy félórával azelőtt, hogy a gyűlésre jött, aláírta a brit kormány nevében a magyar kölcsön rendezésére vonatkozó jegyzőkönyvet. Hozzáfűzte még, hogy amíg Ausztria esetében nemzetközi garanciáról volt szó, addig a magyar kölcsön ilyen garanciák nélkül is felvehető.

Kinos jelenet a müncheni hazaárulási per tárgyalásán

— Az Estilap eredeti távirata —

A Hitler-pör mai tárgyalásán a védők és a főügyész között heves összetűzés folyt le Weiss százados letartóztatása miatt, aki a vád szerint részes volt a hazaárulásban. Őt szemelték ki ugyanis a puccsisták Bajórország közigazgatásának vezetésére. — Weiss százados a Heimatsland c. fajvédő folyóirat szerkesztője. Kohl védő élesen kikelt.

Stengler főügyész ellen, aki letartóztatási mániában szenved.

A főügyész magából kikeleve tiltakozott a beállítás ellen, ott hagyta a tárgyalást és lemondott a képviselőről.

A tárgyalást felfüggesztették. A védők később sajnálkozásuknak adtak kifejezést és ígérték, hogy higgadtan fognak viselkedni.

A tárgyalást holnap folytatják.

Razzia a kenyérdragítók ellen

A barna kenyér árának megállapítása körül támadt háborúskodás egyre komolyabb méreteket ölt. Mig a pékek kivétel nélkül igyekeznek a sérelmesen maximált öt lejes ár betartásához, a sütőmesterek és a viszontelárusítók fittvet hánynak a tanácsi rendeletnek és továbbra is hét, sőt nyolc lejt kérnek egy kiló barna kenyérért.

A hatóság emberei tegnap teten érték egy Cuza-Voda (v. Szacsavay) utcai sütő mestert, aki hét lejt 50 banit kért egy kiló

barna kenyérért. Az illetőt átadták az uzsorabírósnak.

A polgármesteri hivatal a rendőrséggel karöltve ma a legszigorúbb ellenőrzést léptette életbe. Kolontáry János aljegyző már a délelőtti folyamán sorra járta az összes külvárosi kenyérrészletet és ahol viszszajelentést tapasztaltak, ott a törvény paragrafusainak megfelelően nyomban retorziót fog alkalmazni a hatóság.

Dorian Filmszínház

Péntek Szombat Vasárnap

Az új farizeusok

Dráma napjainkból 7 felv.

Hétfőn látható először

TWIST OLIVER

Jackie Coogannal

Hirek

* A külügyminiszter meggyógyult. Bukarestből jelenti a Radior: Ducea külügyminiszter betegsége felépült és a mai napon már ellátta teendőit.

* Kedvező a váradi közegészségügyi állapota. Dr. Ertler Mór városi tisztiorvos tegnap este közegészségügyi ellenőrző szemlét tartott a külvárosi mulatókban és konstataulta, hogy Nagyvárad város közegészségügye a legtávolabbiól sincs veszélyeztetve.

* A nagyvárad ijjuság vasárnap esti bálja iránt fokozott érdeklődés nyilvánul meg. A rendezőség nagyszerű ötletet tartogat a publikum számára és az előjelekből ítélve a Kereskedelmi Csarnok díszterme zsúfolásig megtelik a tarka jelmezek színes tömegével. A közönség, tekintettel arra, hogy a rendezőség az estélyi tisztaság jövedelmét a rendőrlégénység felszerelésére kívánja fordítani, bizonyára minden eszközzel hozzájárul az estélyi fénysérkölés és nagy anyagi sikeréhez.

* Az elpusztíthatatlan kalap. Két barát beszélget: — Nagyszerű kalapod van barátom, pedig úgy tudom, már négy éves.

— Ugy van. Elsőrendű márka. Kétszer tisztítottam és tegnapelőtt a kávéházban kicseréltem egy új kalappal.

* A nagyvárad színház jubilaris albuma. A nagyvárad színház fennállásának 25-ik évfordulójához közeledik és néhány színházi ember jubilaris albumot ad ki ebből az alkalomból, amely felöleli a színház egész történetét. A díszes kiállítású album március végén jelenik meg.

Hogyan lehet majd olcsóbb a váradi villanyvilágítás

A városi üzemek nyeresége és főleg a nyereségek felosztása körül keletkezett hírlapi csetepaté egyelőre elült. Popovici Miklós dr. prefektus — mint ismeretes — visszaadta a vízmű mérlegét az üzemi igazgatóságnak: változtasson az rajta jószántából, de radikálisan. A prefektusnak ez a gesztusa a polgárság körében általános meglepéskeltést és megnyugvást keltett és vérmesebb fantáziájú emberek már azt hajlandók hinni, hogy ez a gyökeres revízió véget fog vetni annak a szomorú helyzetnek, hogy egész Erdély, sőt talán egész Románia városai között Nagyváradon mérik legdrágábban a vizet és a világosságot.

E helyen most csak a világossággal akarunk egy kissé foglalkozni. A Nagyvárad Estilap közölte legelőször a villamosmű mérlegét, amely közel másfélmillió lejes tiszta hasznót mutat ki. Ez némileg magyarázza a váradi magas áramdíjakat és ez a körülmény késztetett egy kiváló váradi műszaki embert, hogy a Nagyvárad Estilap munkatársának erről a problémáról egyetmást elmondjon.

— Mikor két-három éve az áramdíjakat emelték — kezdte

informálónk — azt az indokolást hallottuk, hogy a szénárak magasak: körülbelül 5000 lejbe került akkor a szén vagonja. De nyomban hozzátették hivatalos helyről, hogy mihelyst a szénárak csökkenni fognak, olcsóbb lesz a villany is.

— Azidőtájt, merült fel újból a Bisztraművek megépítésének gondolata. 30—40 millióból már régen felépítették volna ezt a pompás energiaterlepet, amely olyan olcsó áramot adott volna Nagyváradnak, hogy itt az ipar soha nem álmódott lendületet vesz és ebből folyóan rövid idő alatt az általános jólét kora köszöntött volna erre a városra.

— De bizony a Bisztraművekből csak pusztá tervezgetés maradt, közben pedig a szénárak 5000 lejről 12.000 lejre emelkedtek. Ehhez nem kell kommentár.

— Ugy tudom különben, hogy egy svájci és hollandiai tőkéscsoport ismét ajánlatot tett a városnak a Bisztraművek felépítésére. Ma talán kétszerannyiba került, mint két évvel ezelőtt, de meg kell csinálni, mert a szénárazkodástól előbb-utóbb ugyanis függetleníteni fogja magát az egész világ.

Megjelentek Habsburg Károly emlékiratai

Szenzációs részletek — Ki árulta el a vörös hadsereget

Borovicsényi Aladár volt követségi tanácsos, aki Svájcban IV. Károly titkára volt és részt vett a magyarországi puccsokban, érdekes könyvet írt „A király és az ő kormányzója” címen. Borovicsényi, aki a második királypuccs után Andrássy Gyula gróffal és Rakovszky Istvánnal le volt tartóztatva, kiszabadulása után külföldre emigrált és Baden bei Wienben telepedett le. Zita királyné Borovicsényi rendelkezésére bocsátotta IV. Károly fellegrzését és naplóját könyv megírása céljából. Borovicsényi szenzációs leleplezéseket tartalmazó munkáját január végén fejezte be és a kiadás jogát a müncheni Verlag für Kulturpolitik-ra ruházta. A müncheni céget a világ összes nagy lapjai elárastották ajánlatokkal. A kiadás jogát Németország számára a berlini „Nationalzeitung” szerezte meg 15.000 aranyárért. Az angol lapok közül a londoni „Times” biztosította a kizárólagos kiadás jogát. Olaszországban a „Corriere della Sera”, Franciaországban pedig a „Matin” közli a memoárokat.

Az eddig megjelent fejezetek az összeomlás idejéről tartalmazznak szenzációs részleteket. Sajnos a részletes reprodukálás nem lehetséges.

Az első közleményben Borovicsényi beszámol arról, hogyan jelentette Horthy admirális a flotta megtörtént átadását Jugoszláviának. Borovicsényi ezen a napon hosszabbban beszélgetett Horthy kormányzóval, aki egyelőre, mint a császár előtt kijelentette, hogy egész életén át hű marad császárához. IV. Károlyt annyira meglepte Horthy kormányzó hűségnyilatkozata, hogy később az ő kérésére kapott tárcát a szegedi ellenkormányban. Borovicsényi megemlíti azt is, hogy Horthy kormányzó azon a napon, tehát 1918. novemberének elején elűzte a magyarországi osztrákokat az „idegen fajúkat”, lökött a szidókat, okolta és lefegyverezte a magyarokat. A második közlemény a magyar

forradalmi elemek bécsi szervezkedésével foglalkozik a kommunizmus alatt. A további, eddig megjelent részletekben Borovicsényi azt írja, hogy a horvátok az összeomlás után perszonáluniót akartak Magyarországgal, ezt a főkérvést Olaszország is erősen támogatta és csak az autáns többi tagjának presszójára ismerte el az S. M. S. királyságot.

Az utolsó eddig megjelent fejezetben Borovicsényi leleplezi, hogy a magyar vörös hadsereg katasztrófáját Jullier ezredes árulása okozta. Jullier tervet szerint azonban Budapest nem a románoknak, hanem Horthy fővezér szegedi csapatának kellett volna meg szállni. Horthy fővezér azonban hallgatva a franciák tiltakozására, elmulasztotta a kellő lépéseket, így román hadsereg szabadította meg Budapestet a vörös uralomtól.

* Rendkívüli népszerűsége folytán sokan hamisítják, éppen azért csakis valódi védjeggyel ellátott Brázay sósborszeszt fogjunk el. Kapható mindenütt.

* Fátol harisnyák 110 lei, legjobb minőségben Blumnál Körösparton.

HEGEDÜRE,

Zongorára
Énekre és
minden
hangszerre

KOTTÁK

Hegedüs Hirlapiroda
zenemű osztályában

Hegedüs Hegedüs Hegedüs
Hirlapiroda Hirlapiroda
Hegedüs Hegedüs Hegedüs
Hirlapiroda Hirlapiroda
Hegedüs Hegedüs Hegedüs
Hirlapiroda Hirlapiroda
Hegedüs Hegedüs Hegedüs
Hirlapiroda Hirlapiroda

VIZUM

* Kombinációk két magyar miniszteri tárca betöltése körül Budapestről jelentik: Bud János elvállalta a pénzügyminiszteri tárcát. Kinevezése a legközelebbi hivatalos lapban megjelenik. Később érkezett távirat szerint a M. T. I. cáfolja Bud kinevezésének hírét. — Az igazságügyminiszteri tárcára újabban Varga Ferenc koronaügyészt emlegetik.

* Értesítem t. üzletfeleimet és üzletbarátaimat, hogy betegsésemből felgyógyulva hazaérkeztem és hivatalomat a mai napon elfoglalom. Klein Armand, az Autotrans Szállítási részvénytársaság ügyvezető igazgatója.

* Kegyelet a Sas alatt.

* Uferini szombaton a terem elfoglalása miatt nem tart előadást.

* Az Apolló mozgószínházban ma, pénteken a „Királynő kegyeltje” 7 felvonásos udvari dráma kerül vetítésre. Főszerepben Mindszenty Mária, Hanna Ralpf, Erich-Kaiser Titz és Karl Götz. Jön: Ossy Oswald legkedvesebb szerepében, a „Potyautas”-ban. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

* „Az új farizeusok” — Dorian filmszínház. Ma, pénteken lesz a bemutatója „Az új farizeusok” című 7 felvonásos amerikai drámának a Dorian-filmszínházban. A megdöbbentő fordulatokban gazdag Dorian-film a mai társadalom kétszínűségét és alerklócsét leplezi le egy izgalmas és megkapó történet keretében. Hétfőn látható először „Twist Oliver” Jackie Coogannal.

* Uferini délután. Uferini világhírű társulata első délutáni előadását vasárnap délután tartja meg a Kath. Körben, mérsékelt helyárakkal. Jegyek máris válthatók a Hegedüs hirlapirodaiban.

* Rövid idő alatt közismertté lesz a „Clara” iparművészeti szalon, amely a város közepén, Strada Josif Vukcan (Nagy Sándor-utca) 4. alatt nyílt meg. A legjobban felszerelt új iparművészeti szalon ez, amelynek megnyitása alkalmával láthatta az érdeklődő közönség, hogy a bámulatos izléssel és nagy szakismerettel berendezett szalon az iparművészet páratlan fejlettségét tükrözi s bizalommal fordulhat minden megrendelésével a „Clara” iparművészeti szalonhoz.

* Zenetanárok és növendékek figyelmébe! Az O-Schott kiadásában hegedű, zongora, ének és celló művek számonként 9 lei. Hegedüs Hirlapiroda zenemű osztálya.

* Költőnkönyvtár egyetemes unaloműző Nagyváradon. Itt közösen be. Telefon 13-01. Hegedüs hirlapiroda.

A lejről és a román közgazdasági viszonyokról szenzációs cikket közöl a La Roumanie

— Bukaresti tudósítók távirata —

A La Roumanie című, Párisban megjelenő közgazdasági és politikai folyóirat, — amelynek célja a nyugati államok tájékoztatása Románia helyzetéről, — kérdést intézett a legismertebb román politikusokhoz: milyennek látják országuk gazdasági és pénzügyi helyzetét.

Argetoianu volt belügyminiszter, akit igen kiváló közgazdászának ismernek, ezt az érdekes választ adta:

— Hogy az ország bőséges természeti kincsei ellenére

a lej árfolyama alacsonyban áll.

annak okát a következőkben látni: A gazdaságnak, illetve természetnek kincseknek csak közvetett összefüggésük van egy ország pénzének értékelésével. E pénz értéke mindenekelőtt a bankjegy emisszió és a fedezeti értékesítés arányától függ. Románia körülbeküli

20 milliárd lejnyi bankjegye van, ezzel szemben az értékesítés 300 millió lejnél is kevesebb

A 3 centimes zürichi jegyzés tehát csaknem normálisnak mondható, anélkül természetesen, hogy az ember figyelembe venné azt, hogy az ország hatalmas természeti kincsei nincsenek értékesítve. Boldogult Take Ionescu szavaival élve.

Románia szegény ország, amelynek óriási kincsei vannak!

— Románia 1924. évi költségvetése — mondotta aztán Argetoianu — valójában nincs egyensúlyban. Nyilvánvaló, hogy nem veték fel a budgetbe azt

a jó néhány milliárd lejt, amivel a romániai iparnak, vállalatoknak és szállítóknak tartozik

az állam és nincsenek a költségvetésben azok a nélkülözhetetlen összegek sem, amiket még az 1924. év folyamán a vasúti halálozat teljes rendbehozására kell fordítani. Az év folyamán szükségessé fog válni a tisztviselők fizetésének felemelése is, ugyancsak keveset irányoztak elő különböző anyagok beszerzése címén. Ezeket a rendelkezéseket

inkasszó útján fedezni nem lehet.

A pénzügyről így nyilatkozott Argetoianu:

— Csak egyetlen oka van a pénzügynek és ez igen egyszerű: a bankjegyforgalom igen redukált. A háború előtti kis Romániában,

700 millió aranylej értékű bankjegy volt forgalomban.

A háború után Románia területe megnövekedett. Lakosainak száma több mint kétszeres; emellett, mivel igen fejlett ipari területeket csatoltak hozzá, — az üzleti forgalom — mondhatni

megháromezorosodott, a megnagyobodott

Románia bankjegyforgalma tehát legalább 1500—1800 millió aranylej értékű kellene,

hogy legyen. A jelenlegi 20 milliárd lej a 3 centimes zürichi jegyzést véve alapul, körülbelül

600 millió aranylejek felel meg.

Tehát több, mint egy milliárd aranylej deficitet mutat fel a Romániában cirkuláló készpénz. Ez az oka a pénzühiánynak.

Végül ezt mondotta Argetoianu:

— Véleményem szerint Romániában a lehető legmesszebbmenő támogatásban kell részesíteni az idegen tőkét.

Hangok a magyar-román megértésről egy cigányprimás ünneplésén

Bura Károly huszonöt éves jubileuma

Mit tegadjuk, valami egészen szokatlan dolog volt ez. Huszonöt éve, — talán nem is nagy idő, — hogy először muzsikált egy cigány, s most összegyűlt egy város egész előkelősége, hogy megünnepelje ezt az évfordulót. Vajjon a régi Várad szólt meg, avagy tán az új idők változása revelálta ezt az ünnepségeket? Mindegy. Szép volt és hangulatos. És nem csak Bura Károlynak felelhetlen, de sokak számára, akik ott voltak. A jubilaris estélynek — minden pompás külsősége mellett, — akadt azonban egy mindennél jelentősebb és belsőbb értékű megnyilvánulása is. Bátor és okos szavak hangzottak el arról, hogy a muzsika virágos útján következhetik el leg hamarabb a lelkek harmóniája. Egy magyar muzsikust, a magyar zene ösztönös művészt ünnepelték románul, magyarul. A beszédekből jóllehet csendült ki az igaz és jó akarása s behagott sebek fölé a megértés gondolatát kötötték bokrába. Aztán Bura Károly vonója attól is díszesebb lett.

Már jóval tíz óra előtt zsufolásig megtelt a Kereskedelmi Csarnok nagy terme. Egymás után érkeztek magyar és román családok. Mindenfelől a legjobbak. Egyszer csak megindulnak a dobogóra szmokingba öltözött muzsikások és leülnek hangszerekkel. Aztán néhány perc mullik el és jön frakkban, érdemrendekkel a mellett Bura Károly, a jubilaris primás. Hegedű a kezében. Megáll a banda előtt és meghatottan hajlong az ováció közepette. Most Marcus István művészeti felügyelő, az est rendezőségének elnöke lép elébe s román nyelven beszélni kezd:

— Ha nem lennék művészeti felügyelő — mondja akkor most joggal hihetnék, hogy lump természetemnek köszönhetem azt a tisztességet, hogy itt most Önök kedves Bura Károly, s Önökhöz: hölgyeim és uraim beszédet intézhetek ez ünnepség rendezőségének élén. Dehogy így elhárul felőlem a gyanu, hát teljes nyugodtsággal nyilváníthatom ama meggyőződésemet hogy e szép ünnepséget a muzsika iránti őszinte rajongás hozta létre, s igaz örömmel szolgál, hogy a véletlen valami aktív szerepet juttatott nekem e szép ünnepségben. Bura Károly a hegedűjével áll ma az ezüst lakodalmas, s bizony megérdemli, hogy egyszer ő is jókedvű és vidám legyen, s boldogság közepén rá, hiszen vagyunk itt néhányan, akik, ha busak, ha vidámak

voltunk, meg-megkértük szólna velünk egy szót. És ő szólt is. A hegedűjének hurjain áradt felénk az ő meleg muzsikusa. És mi könnyeztünk a szaván, avagy vígadtunk nótáin. És ez a muzsika nem ismert különböző fajtát. Egyaránt kedvesen zengett, ha magyar nóta járt, avagy román dal csendült. Sokan voltak, akik érezték, hogy lelkükhöz fér ez a magyar muzsikus, amikor a román melódia zúg hurjai között.

— És most engedjék meg, hogy felelevenítsem azt a históriát, amelynek akár a Liszt Ferencről szóló tanulmányokban, akár a jassi könyvtár emlékirataiban nyomá van. 1849-ben történt, hogy Liszt Ferenc, ez az univerzális zenei meghívást kapott a jassai bojároktól. Liszt el is ment Jassiba, pedig akkor még nem járt arra a keleti expressz, — hát csak úgy delizsáncan. Liszt zongorázott, s a jassai románok be nem teltek vele. A hangverseny után Liszt összeismerkedett Barbuval, a románok híres nemzeti muzsikásával. Egy világ választotta el őket, nem értették egymás nyelvét, de amint el kezdett játszani a Kobzán, a román népmuzsikus, Liszt Ferenc odament hozzá és megdölelte. Nohát ez jut most eszembe, amikor Bura Károly jubileumát köszöntöm. Bár ez az ünnepség is bizonyítaná a művészet mindenkifeleltérhetőségét, s megnyílnának a lelkek, hogy magukhoz öleljék a muzsikát, amely nem ismert és nem fog ismeri mást, mint harmóniát.

Marcus István lendületes beszédét hosszas ováció fogadta, mire dr. Morvay Zsigmond, az estélyt-rendező egyik vezére s a rendezőség társelnöke lépett Bura Károly elé.

— Huszonöt év — ugymond — az idő, hogy eljár — így hirdeti a meghívó is — s bizony vagyunk itt jó egyenébányan — legalább is az erősebb nem képviselői közül, — akiknek nem kell Lovassy Andor vagy Nagy Márton bátyánk várnapi krónikáit forgatni ahhoz, hogy a huszonöt év előtti Nagyváradról regéljünk el emlékezőseket s a kik jól emlékezünk arra az időre, amikor a régi Rózsabokros Nagyvárad kedves hangulatú éjszakai életébe a Tisza Kálmán híres Hamza Miskája s a vármegyei urak dédelgetett Pócsi Laci mellett egy fiatal primás nem kezdett emlegetetté válni, — a kiről egyelőre csak annyit tudtak, hogy ereiben kamarai cigányzenészek vére kering, annyit a muzsikálásából kihallottunk, hogy nem fog szégyent hozni az apja nevére s a viselkedéséből és magatartásából már akkor is kitetszett, — hogy nem bohóca, hanem komoly lantosa lesz a magyar muzsikának, — a ki szerény az önértekezésben, egytérző és megértő a meghitt mulatozásban, fáradhatlan a nóta-készítésben, — de a mellett büszke is a maga hivatá-

sára, a ki a muzsikálást nem csak kenyérkeresetnek, hanem a kultúra szolgálatának is tekinti s aki magát és hegedűjét vásári hangulatokért és föllábon való komédiázások nivójára soha ér senki kedvéért lesüllyedni nem enged.

Ez a fiatal primás a mi ünnepeltünk volt, s alig telt bele 2—3 év füstös kávéházak és jogásztanyák kis cigányából — tükrös kávéházak, lőnyes jogászabok, megyei pártvacsorák s a mi talán a legfontosabb — szép leányok ablakának legkeresettebb cigányprimása lett, — a ki a képessége és művészete előtt a magyar zene kritikusainak a hivatott képviselője s meghajította az elismerés lobogóját, a mikor az 1912-ben megtartott cigányhangversenyen Bura Károlynak és bandájának az első díjak egyikét ítélte oda.

Hej de sokat lehetne az ezt követő 10 esztendőről — az ő fiatalságáról s a mi fiatalságunkról mesélni — s hej de sokszor kellene Catana prefektus urnak a zárórát meghosszabbítani, ha a mi közös emlékeinknek mind a végére akarnék járni, s ezért megelőgsem annak a megállapításával, hogy ez volt Nagyvárad éjszakai hangulatának az az időszak, amikor csak az esett igazi mulatság számba, ha a nóta a Bura Károly vonója alól kerültek ki, — mert hiszen dárldóin heje-hujázní lehetett — vagy tán még jobban is lehetett a más muzsikája mellett is, de szépen mulatni, esendesen elszomorkodni s a nóta beleleledkezni csak a Bura Károly muzsikája mellett lehetett.

— Olyan szép idők voltak azok, hogy nem is csoda, ha soká nem tartottak, s jött is tényleg a világháború, a mely márról-holnapra vétót kiáltott a nótanak s a mulatozásnak s a háború szele jó egynehány esztendőre épen úgy elsodorta Bura Károlyt az otthon, a család s a régi foglalkozás keretéből, mint a többi sok 100.000 közönséges földi halandót.

Azonban a Bura Károly háborús szereplésével csak foglalkozzék a haditörténelem, én a háború utáni Bura Károlyról s arról az időszakról akarok még néhány szót szólni, — amely a nagy mérkőzés mérlegkészítése után következett el reánk; amikor kiosztották a győzők jutalmát s megállapították a vesztesek fizetését.

— Bura Károlyt a sors a vesztesek közé állította, de itt is megállította láncosan a helyét, nem retirált meg a változott helyzetben sem, nem némult el a hegedűje, hanem becsületes szolgája maradt továbbra is régi gazdájának, a magyar nótanak.

— S a mellett, hogy köztünk maradt továbbra is nóta-hírdetőnek és nóta-fenn-tartónak, — hegedűjének négy hurja be rendezkedett új dallamokra is, s az a hivatás vár reá ebbe a mi sajátos összetételű váradai társadalmunkban, — hogy az ő finom stílusa szelíd muzsikájával

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

— Az Estilap eredeti távirata —

A főkapitányságon Pogonyi
részletes kihallgatását holnap
kezdi meg.

Hálósobák

új állapotban,
helyszüke miatt

olcsón eladó

STERNBERG

régiségkereskedő Kishídő

INSTINTARE

Conform ord. Nr. 5038—1924. al Comand. Corp. VI. Armata Teritorial se aduce la cunostinta generala, ca in zilele de 7—15. incluzive Martie 1924 se va tine inspectarea si clasarea caiilor, vehiculelor trasurilor si bicicletei in Targul de Vite. In cansecinta toti proprietarii de cai vechiule si biciclete trebuie sa se prezinte la locul indicat cu caii, vehiculele si bicicletele in ordinea urmatoare:

7 Martie 1924 ora 8 dimineata dela litera A—C incluziv.

8 Martie 1924 ora 8 dimineata dela litera D—J incluziv.

9 Martie 1924 ora 8 dimineata dela litera J—L incluziv.

10 Martie 1924 ora 8 dimineata dela litera M—N incluziv.

12 Martie 1924 ora 8 dimineata dela litera O—S incluziv.

13 Martie 1924 ora 8 dimineata dela litera T—Z incluziv.

14 Cei cari nu s'au putut preve ta din motive de forta majora dela litera A—N incluziv.

15 Martie 1924 ora 8 dimineata dela litera O—Z incluziv.

Se aduce la cunostinta, ca cei ce nu se vor prezenta vor fi pedepsiti conf. Reg. si Legea Recluzitiilor art. 71, 79, 123, 140, 142 si 146.

ERTESITES

A VI-ik Hadtest Parancsnokság 5053—1924. számu rendelete alapján köztudomásra hozatik, hogy március 7—15-ig bezárólag az Állatvásártéren kocsik, járműk és kerékpár felülvizsgálatot egy szerszámú 10 osztályozás lesz tartva. Felhívtnak a kocsik, járműk, lo és kerékpár tulajdonosok, hogy fentnevezett napokon alább jelzett sorrendben birtokukban levő kocsik járműk, lo és kerékpárakkal megjelenjenek:

1924. március 7-én reggel 8 órakor A—C betűig bezárólag.

1924. március 8-án reggel 8 órakor D—I betűig bezárólag.

1924. március 9-én reggel 8 órakor J—L betűig bezárólag.

Március 11-én reggel 8 órakor M—N betűig bezárólag.

Március 12-én reggel 8 órakor O—S betűig bezárólag.

Március 13-án reggel 8 órakor T—Z betűig bezárólag.

Március 14-én azok, akik valamely oknál fogva fent jelzett napon nem tudtak megjelenni A—N betűig bezárólag.

Március 15-én reggel 8 órakor O—Z betűig bezárólag.

Köztudomásra hozatik, hogy azok, akik nem jelennek meg ezen felülvizsgálaton a rekvizitációs törvény és rendelkezés 71, 79, 123, 130, 142 és 146. §-ai szerint lesznek megbüntetve.

Aurel V. Catana
Prefectul Politiei.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 2 lej.

Vastagabb betűvel 4 lej.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délelőtt 10 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 20 lej.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

LAKÁS

INTELLIGENS fiatallembert lakótársnak keresek, Grünbergernél, Strada Cuzza Voda (Szacsavay-utca) 68. 898

SZÖLLŐHEGYEN 3—4 szobás modern komfortos pincézetű lakást feltétlenül egészséges, jó levegőjű helyen kibérelnék nyári szezónra. Ügynökök kizárva. Címeket Hegedűs Hirlapirodába kérek. 936

INTELLIGENS fiatallembert keres teljes ellátást urai családnál. Cím Hegedűs Hirlapirodába. 947

ALKALMAZÁS

MEGBIZHATÓ ember pénzbeszédőnek alánközik, vagy nagyobb részvénytársasághoz irodaszolgálatnak. Cím a Hegedűs Hirlapirodában. 679

ÜGYES kiszolgáló kisasszonyok fehérnemű üzletbe, jó fizetéssel felvételnek Schlesinger, Sas-passage. 927

ÖNÁLLÓAN dolgozó masamódnó állást keres. Cím a Hegedűs Hirlapirodában. 935

NEMETUL, magyarul beszélő fiatallembert alánközik hotelbe vagy bármilyen foglalkozásra. Cím Rimnău-utca 9-a házmeztérnél. 934

PÉNZTÁROSLEÁNY felvétetik a „Minerva” gyógyszerárterében Piata Unirii (Szent László-tér) 5. 951

MASAMÓD lányok, szalma varrólánya és kalapos segédek felvételnek a Klein Simon kalapgyárába. 937

KÉZI és csomagoló lányok felvételnek a Klein Simon kalapgyárába. 944

KERESÜNK rakitárnoki teendők elvégzésére jóírású intelligensebb, lehetőleg volt vasutas vagy postást, némi kaucióval, Hirdőgyár, Össi-tér. 942

GYERMEK mellé német vagy magyar leány felvétetik. — Ugyanott egy kis Singer varrógép eladó. Dr. Konrad, Str. Alexandri (Teleki-utca) 6. 953

KÖNYVELESI tisztviselő, kidictandóra németül is ír, perfect gépiró, kereskedelmi praxissal állást keres. Cím a Hegedűs Hirlapirodába kér. 945

SZABÓSEGÉD, elsőosztályú nagymunkás Klein Testvérek műhelyébe keresetlik. Strada Teatrului (Színház-utca) 4. 946

BEJÁRÓ takarítónét vagy fiatal szobalányt felvesz. Strada Prințul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6. I. 3. 941

PERFECT szakácsnőt keres gyermektelen házaspár, Katz, Strada I. C. Brătianu (Szász-utca) 1-a. 948

ADÁS-VÉTEL

„MENTOR” írógép látható írásu, használt, jókarban, olcsón eladó. Cím Hegedűs Hirlapirodában. 745

EGY olcsó faragott hálósoba, szalon, szekrény, 2 piéh mosdó, teljesen új beépíthető fürdőkád és csempe eladó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 793

ELADÓ egy kirakati rézállvány 4 met-szett üveglappal, teljesen jókarban. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Szász. 698

PERZSA szőnyeget megrendelésre bármilyen méretben vállalok. Cím a Hegedűs Hirlapirodában. 818

MOSÓUSTÓT és hozzátartozó üstházat megvételre keresek. Cheilul Valente (Velencepart) 21.

ZSEBKENDO csipkét minta után olcsón válllok. Cím Hegedűs Hirlapirodába kérek. 865

ELADÓ ampristilű elefántcsont legyező (vitrin), szép madeire renessans legyező, nagyon szép medere, renessans ajuros milliók, futók, tálcaterítők, abroszok, storok, ágyterítők, ille motívok, betétek, klópl csipke és betét. Kötött fehér, arany és színes terítők, szita gobelin, gobelin képek rámmával és anélkül, montirozatlan diványpárnák, kelim abrosz és drapéria, és sárga selyem paplan. — Nagyon szép fehérnemű, ingek, nadrágok és lebbenek, selyem rojtos kendő. Egészen új szürke szövet kosztüm és estélyi ruha sárga selyem, autó bundák, zsurasztal, lámpa-ernyők, szanítás (szobagőzfűrdő), perzsa szőnyegek, ebédő 24.000 lei, perzsa ebédőszőnyeg, perzsa és szírná átvétők, igen olcsón, 2 ablakra nordis függöny, indiai ezüst sál, képek, fekete faft nagyon szép eredeti egészen új jelmez-ruha, színes és fehér abroszok, szalvéták. — Bulevardul Regele Ferdinand Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 493

ELADÓ nagyon szép perzsa nemesertakáró. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász. 486

ZONGORA bérbe kiadó. Cím Hegedűs Hirlapirodában. 917

ELADÓ magyar stílű hallberendezés. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 685

ELADÓ olcsón ház beköltözhető 2 szobás lakás fizet, istálló, 150 ezer. Van több 1. és 2 szobás lakás. Weisz Gizl, Strada Tipografiei (Nyomda-utca) 4. 900

MATHIAS Thier-féle 1741-ből való versenyhegedű eladó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Szász. 920

EGY modern világos ebédő és vázák eladók. Cím Hegedűs Hirlapirodában. 940

HASZNÁLT, de jókarban levő csinos konyhaszekrényt keresek megvételre. Cheilul Valente (Velencepart) 21.

FELHOLDAS szőlő házzal eladó. Főutcától 20 pernyire, beköltözhető lakással (szoba, konyha, speiz) 70 ezer leiert. Felvilágosítást ad Pölöskei, Strada Teatrului (Színház-utca) 4. 944

KÉT kis malac találtatott, igazolt tulajdonosa átveheti. Strada Nicolae Zsiga (Lukács György-utca) 1. Dikák. 930

KÜLÖNFÉLÉK

UDVAROK és kertek újonnan parkirozását és már kész parkirozó rendbehozását és egész évi gondozást vállalom. Cím: Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 28. házfelügyelő reczky.

Március 10-én

nyílik meg

Pölöskei hüvelyfodrász

manicűr salonja

Strada Teatrului

(Színház-utca) 4 (Adorján-palota)

Tűzifa árak

Freiberger és Schwartz

cégnek, Sorompj-u. 3., a Calea Vitoriei (Kolosvári utca) sorompjánál.

1 m³-a bűkk hasáb hához szállítva 24
1 m³-a cser hasábja : 27
1 mm. 1 a cűkk hasábja : 8
1 mm. bo fa : 6
1 mm száraz aprított fa Lei : 1

TELEFON 529

ÚJ! Vaskereskedés

Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 10. Spitzer sókereskedővel szemben. — Konyhafelszerelési cikkek, valamint asztalos és más iparosok izgo-csóbó bevásárlási tőrása. — Kérem meggyőződni szolid áraitól.

ÖZV. Lowinger Samuelt

Eladó

vagy bármily váradi ingatlannal cserélhető

modern uriház

Nagyszalontán Cím Hegedűs Hirlapirodában.

PUBLICATIUNE

Regimentul 5 Rosiori urmasa a vinde prin licitatie publica un numar dr 23 de cai in ziua de 11 Martie 1924, ora 9. in oborul vite din localitate solicitator de a cumpara din acesti cai pe a se prezenta in ziua si ora susindicata.

Comandantul Reg. 5. Rosiori
Colonel Dengel.

HIRDETMEY

Az 5-ik huszárezred 1924 március 17-én reggel 9 órakor nyilvános árverésen a helybeli marhavásártéren elad 23 db lovát. Árverelni szándékozók a fenti napon és órában az árverés színhelyén jelenjenek meg. Az 5. huszárezred parancsnoksága:

Dengel ezredes.

Halló!

Halló!

Kovács J.

Órás és ékszerész

Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30

Mindenemű órák javítását elvállalja. Munkáért kívánatra hához is megyek.

Sonnenfeld Adoll részv. társ.